

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

V. An quæ sit in Diuinis Personarum Inæqualitas Ariana?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

de ex D. Tho. p. 1. q. 31. a. 1. Cùm, iuxta Symbolum Athanasii, *Vnitatis in Trinitate, & Trinitas in Vnitase veneranda sit*: etymologicè quidè Trinitas significat vnâ essentiam trium personarum; quasi trium Vnitatis: At propriè, magis denotat Numerum trium personarum vnus Essentia. Ideo Pater non est Trinitas, neque pars Trinitatis; sed Persona eiusdem. In qua, ait S. Aug. l. de Fide ad Petrum, c. 2. to. 3. *non est aliud Pater, aliud Filius, aliud Sp. S. quam vnus personaliter sit Alius Pater, alius Filius, alius Sp. Sanctus.*

2. Probè iuxta Deut. 4. *Dominus ipse est Deus; & non est Alius præter Vnum*: Non Alius in Essentia Vno; et si sit Alius in personarum Trino numerali. Neque in hoc sunt tria indiuidua singularia, quasi vnus speciei; sed Vnus Deus vnus est indiuiduum singulare solum; & non Vniuersalis quasi ad speciem plures: id est, Trinitas est numerica, non specifica.

3. S. S. Patrum hac de . . . sunt istæ propositiones summaria.

1. *Est Deus Pater, Deus Filius, Sp. S. & tamen non tres Dii, sed vnus Deus.* S. Ambt. l. 2. de Fide c. 2. *Deus in Deo est; sed non duo Dii.*

2. Patres negant numerum inueniri in Diuinitate; sed solum in Personarum proprietatibus.

3. Patres vocant Deum singularem aut naturam indiuiduam.

4. Negant Deum esse vnum speciem.

5. Dicunt esse mysterium ineffabile, quod tres Personæ sint vnus Deus: At si forent Vnus speciem, non esset mysterium.

6. Dicunt Sabellium ad Iudæos, ne-

gantes personarum Trinitatem; Atque ad Paganos pertinere, asserentes Deorum pluralitatem. Ecclesiam incedere via media; quæ nec vnâ Personam esse Deum credat cum Iudæis; nec plures Deos cum ethnicis. Hæc summa Patrum, quos vide apud Bellar. Hæcenus de TRINIVNO.

QVÆSTIO V.

An, quæ sit in DIVINIS Personarum Inæqualitas Ariana?

HÆRESIARCH. *Non sunt Aequales in Deo Persona; sed Pater est cæteris eminentior ut Essentia in cæteris Essentiis. Sic Arius, sub annum 324. teste Epiphano. hæres. 69. & Theodoro. eto lib. 4. hæres. fabul. Atque in hoc, Tritheitis abiit Arius asserens tacite Duos Deos.*

LUTHERO-CALVINISTA. Lutherus libe. contra Latomum tom. 2. Wittemb. anno 1551. testatur. *Animam meam odit homo Arius: & optime execerunt Ariani, ne vocem illam profanam & nonnam Regulu Fidei statueret. Idem in Gen. 1. Dei Filius est instrumentum, quo Deus Pater est vsus in operando.* Sic & alii.

CALVINVS. Filius etiam in diuina Natura, officij ratione Patre minor est. Sic & cæteri. Vide meum Luthero-c. p. 1. q. 9. & 12.

PAPISTA. In *Antichristo part. 1. q. 5.* prolixè è Scripturis liquet *Æqualitas Personarum in Deo.* Quibus adde: 1. Ioan. 5. *Tres sunt, qui testimonium dant in celo: Pa. Ve. & Sp. S. Et hi tres VNVM sunt. Et tres sunt, qui testimonium dant in terra, Sp. Aqua & Sanguis.*

Quibus docet Christi & Diuinitatem vnâ, vnâque Humanitatem. Quare, ibid. *Si testimonium hominum accipimus; testimonium Dei maius est.*

2. Rursus ibid. *Vi simus in Vero Filio e-*

ius; hic est verus Deus, & Vita aeterna. Atqui vnus solus est verus Deus; ergo æqualis. Ergo non solus Pater est Verus Deus; Quod nomē proprium Patris esse contendunt malitiosè Transyluani & Erasmus. Ita ibidem S. Patres 3. Ioan. 1. in principio, id est, ab æterno, erat Verbum, Dei Filius: & verbum erat substantialiter in Vnitate æquali apud Deum: id est, ait S. Ambr. Deus in Deo vnus. Idecirco & Deus erat Verbum. Et Omnia per Ipsum facta sunt. Ergo infert S. Aug. lib. 1. de Trin. c. 6. Verbum non est factum: quia est vnus Deus cum Patre. &c.

4. Id quod explicat Apostolus, Col. 1. In ipso condita sunt vniuersa in caelis & in terra. &c. Omnia per ipsum, & in ipso creata sunt; & ipse est ante omnia; & omnia in ipso constant. Ecce tibi Deum Verum, Æqualem, Æternum.

5. Clarius Hebr. 1. Per quem fecit & facta sunt. Idque explicatur disertius, Hebr. 11. Fide intelligimus aptata esse sæcula Verbo Dei, vt e cœuisibilibus visibilia fierent. Male igitur fingunt Transyluani li. 2. c. vlt. intelligi sæcula noua reparati generis humani.

1. RATIO denique D. Tho. p. 1. q. 42. a. 4. eumcit. Necesse est dicere Filium Æqualem Patri in Magnitudine. Magnitudo enim Dei non est aliud, quam perfectio naturæ ipsius: hæc autem est de ratione paternitatis & filiationis; vt fili^o per generationem pertingat ad habendam perfectionem naturæ, quæ est in Patre, sicut & pater. &c. Nec potest dici quod virt^{us} Dei Patris fuerit defectiua in generando; neque, quod Dei filius successiue, sed p^{er} trāsmutationē, vt homo, ad perfectionem peruenerit: Vnde ne-

cesse est dicere, quod ab æterno fuerit Patri Æqualis in magnitudine.

Vnde, Ioan. 14. Ego in Patre, & Pater in me est. D. Tho. ibid. a. 5. c. fc. 1. Secundū Essentiam, quam Pater Filio communicat. Ideo S. Hil. l. 5. de Trin. ait: Naturam suam sequitur immutabilis Deus, immutabilem gignens Deum subsistentem.

2. Secundum Relationem: Quia vnus, oppositorum est relatiue in altero secundum intellectum.

3. Et secundum Originem: Quia processio verbi intelligibilis non est aliquid extra; sed manet in dicente: Id etiam, quod verbo dicitur, in verbo continetur. Et eadem ratio est de Sp. S. Hæc S. Thomas.

2. RATIO par de Potentia est. Nam Ioan. 5. Quacunque Pater facit, hæc & Filius similiter facit. Ergo Æqualis est Potestate. Potentia enim, ait D. Tho. ibid. art. 6. agendi consequitur perfectionem naturæ: in qua Patri Filius est æqualis necessariò: vt iam est sensum.

QVÆSTIO VI.

An Dei Filius sit gradu minor à Patre distinctus quàm Deus?

II. HÆRESIARCHAR^{um}, apud Cyril l. II. in Ioan. c. 7. & 18. & apud Aug. in serm. Arianorum, tom. 6. ita docuit. Christus fuit Deus Vnigenitus, voluntate & præcepto Patris, ante omnia sæcula constitutus, omniumq; futurorum Deus & Dominus. 2. sed u tamen, vt Sacerdos, adorat Deum Patrem; & ab omnibus adoratur vt Deus 3. Sacerdos est quatenus Deus. Sacrificium eius est Cæro 4. Unde inferebat: Fieri non potest, vt subditus superiori, Vnigenitus Ingenito, Sacerdos Deo Vnus sit.

LVTHERO-CALVINISTA. Lutherus: Verbum est instrumentum Patris in operando. &c. Melancthon in Locis (Stancaro interprete, immundis), anni 1558. partim Epist. ad Elect. Brandeb. ita Synoptica.

Dei